

בענין שידוכין - שיעור 592**I. פסקי רב שלמה זלמן אויערבאך שהובא במבקשי תורה (תשל"ח)**

- (א) **מה שכתב הגר"א** שאין להשתדל בענין שידוכין אין הכוונה שלא להשתדל כלל רק שישתדל פחות ממה שמשתדל בשאר צרכיו דהיינו שיש לבטוח בזה על ה' שהוא עוסק לבני אדם בענין הזיווג שהכל הוא מאת ה'
- (ב) **לספר שכבר היה פעם משודך ונתבטל** צריכים לזה הרבה יראת שמים ושכל טוב ועיין באג"מ (ח"ע ד - ל"ז - ד) דיש להתיר לגרושה לילך בגילו ראש כדי שלא ידעו שהיתה נשואה ותספר לו אחר שתמצא חן בעיניו אבל במקום שאין לחוש צריכה לכסות ראשה
- (ג) **בנוגע למחלה גדולה** פשוט הדבר שאם השואל לא יודע מזה והצד השני לא יודיעוהו שצריך לגלותו מזה ורק לאחד יחד עם אזהרה חמורה שלא לספר כלל לשום איש וכן מבואר בחפץ חיים אמנם עיין באג"מ (ח"ע ג - כ"ז) דנערה שאין לה וסת שאין צריך לגלות כלל אפילו קודם הנישואין דאפשר שאחר הנישואין תבוא הוסת ומשום ספק זה אין צריך לגלות ועיין בקהילות יעקב (יציאות מ"ד) שהביא ראיה שיש מומים שאין חובה לגלותם דקי"ל דעכו"ם הבא על בת ישראל הוולד כשר ורב יהודה היה מייעץ לו לך במקום שלא יכירוך ושא בת ישראל ומוכח דלא חשש לגניבת דעת (יציאות מ"ה) מ"מ יש אומרים שבעניני יוחסין שאני שרגילין לחקור ואם לא חקר הוי כמוותרים משא"כ בשאר ענינים וע"ע באג"מ (ד - ק"ח) דבעלת תשובה אסור לכתחלה לגלות שהיא בעולה אבל צריך לגלות קודם השידוך
- (ד) **כיון שכתב החפץ חיים** בספר המצוות הקצר שמי שנפשו קשור בלימוד התורה רשאי שלא להינשא עד שנת כ"ד כן הדין
- (ה) **בזמנינו אומרים שבת שנתחנכה בבית יעקב** דינה כבת תלמיד חכם מ"מ אמר שעל כל זה ישנה חשיבות יותר בבת תלמיד חכם ממש
- (ו) **כאשר שם האם והכלה העתידה שווים** יש לשנות שם הכלה ולקרוא לה בשמה החדש וגם כן חשש כששם אב המדוברת והחתן העתידי שווים ועיין באג"מ (ח"ע ח - ד) דקשה להשיב בזה דבר ברור כי כל מה שדברו האחרונים בזה הוא מסברת הלב בעלמא בלא מקור ובודאי אם יש קצת שינוי בין בשם היהודית ובין בשם האנגלית אין לחוש לכלום והעיקר הוא דמכיון שהחתן בעצמו והכלה בעצמה אין מקפיקין אינו כלום והקפידת האם אינו שייך לכאן כי החשש הוא לא להאם אלא להחתן והכלה וכיון שהם אינם מקפידין אין להאם מה להקפיד בזה וע"ע בשו"ת מנחת יצחק (ז - ק"ט)
- (ז) **באלמן שרצה לישא אשה** ששמה כשם אשתו הראשונה אשר בצוואת רב יהודה החסיד הזהיר על כך ג"כ ואמר שישנו את שמה לשם אחר
- (ח) **האוסף מעות עבור חתן עני** מסתבר דיכול לומר שאוסף עבור הכנסת כלה הגם שלצד הכלה לא חסר
- (ט) **הנוהגים להפגש בין התנאים לנשואין** עדיף שיטיילו ולא יישבו בביתם כי אם יישבו הרבה זמן אז אפשר בקל יותר לבוא לידי איסור הסתכלות
- (י) **אמנם על אלו שמטיילין** ברחובות עיר בקלות דעת אמר שזהו פריצות
- (יא) **חתן בן חוץ לארץ** שהשתדך עם בת א"י ודעתם לדור בא"י שומר בא"י יו"ט ראשון בלבד
- (יב) **היה מקפיד לקיים מנהג הרמ"א** (ח"ע ס"ד - ג) שלא לעשות נשואין בימי מיעוט הלבנה דאיך אפשר לעבור על דבר שכתוב פעמיים בשלחן ערוך גם ביו"ד וגם באה"ע אמנם שמעתי דרב משה לא הקפיד
- (יג) **זמן השמירה** מתחיל ממוצש"ק שקודם הנישואין אף אם העליה לתורה היתה בשבת שלפניה ועיקר השמירה ליזהר בהליכתו במקומות המסוכנים קצת ואחר הנישואין צריך שמירה טפי מ"מ אין להמנע מלילך להתפלל בציבור ולהשאר בבית לבדו אין שום חשש והגרשו"א ליווהו חתנו לאוטובוס ואמר לו עד כאן ומכאן ואילך הרי יש אנשים בהבוס
- (יד) **הורה שלא יאמרו החתן והכלה** בתפלת עננו "כי בצרה גדולה אנחנו"

(טו) מה שהמשילו עניין זיווג איש ואשה לענבי הגפן כי הגפן אינו עומד בפני עצמו אלא נסמך תמיד על העצים שכבר קדמוהו וגם הם עומדים על הוריהם

(טז) שבע ברכות צריך להיות ע"י אדם אחד (אג"מ ח"ע ח - ז"ד בשם שערי אפרים) מ"מ שאינו לעיכובא אלא הידורא בעלמא וטעם הדבר הוא שלכתחילה התקנה היתה שאף אדם אחד מברך מ"מ במקרה שמברכין שני בני אדם יתכן שקרי סמוכה לחברתה ואבאר

(יז) אם החופה אחר השקיעה צריך לומר תחנון במנחה ובשחרית

II. פסקי רב שלמה זלמן אויערבאך (מבקשי תורה לייך תשס"ז)

(א) שמענו מהגרשו"א שפשיטא דשפיר יש להכשיר אף אם לא הוסיפו העדים תיבת "עד" בחתימת התנאים והכתובה

(ב) איטר מקדש או בשמאלו או בימינו בנתינת הטבעת על אצבעה דעיקר המצוה הוא מה שמקבלת ממון והוא המעשה הקדושין

(ג) אין צריכים העדים לשמוע הכתובה מלה במלה כמו מגלת אסתר אלא בזה שמבינים הענין סגי וזה אפילו לדעת הרמ"א (ס"ו - ח)

(ד) מי שעברו עליו עשרים שנה ואינו רוצה לישא עיין ברמב"ם (חישות ט"ו - ח) כיון שעברו עשרים שנה ולא נשא אשה הרי זה עובר ומבטל מצות עשה ובשו"ע (ב - ג) כתב דמי שעברו עליו עשרים שנה ואינו רוצה לישא בית דין כופין אותו לישא כדי לקיים פריה ורביה וכתב הרמ"א וכזמן הזה נהגו שלא לכוף על זה אמנם אם עוסק התורה שאני (ח"ע ח - ג)

III. תשובות מהאגרות משה

(א) ההורים הם כנגד השידוך מ"מ אין בזה בדבר עבירה - עיין בשיעור 526 (א-III)

(ב) נערה שאין לה וסת שאין צריך לגלות כלל אפילו קודם הנישואין משום דאפשר אחר הנישואין תבוא הוסת ומשום ספק זה אין צריך לגלות (אג"מ ח"ע ג - כ"ו ועיין בשיעור X 453)

(ג) להוסיף בשטר התנאים שאם יבואו לידי פירוד עיין בשיעור 526 (ו-III)

(ד) כלה שבטלה השידוך אחר שעשו סעודת תנאים עיין בשיעור 526 (יא-III)

(ה) שדכן אחד התחיל והשני הגמיר למי משלם עיין בשיעור 526 (יב-III)

IV. הלכות לשון הרע מהתפץ חיים בשידוכים (דף שט"ג)

(א) היודע שהחתן או הכלה יש חסרונות עצומים כגון שנשמע עליהם שיש בהם אפיקורסות צריך לגלות דלא תעמוד על דם רעך אבל אם החסרון הוא מצד מיעוט חכמת התורה שיש בהחתן אין לגלות להם דהיה להם להוליכו אצל בעלי תורה שינסו את כח חכמתו ואבאר מעשה בהרב מפוניבז' רב יוסף כהנמן

(ב) וכן חסרונות עצומים בחלי הגוף והמחתן אינו מכיר אותו צריך לגלות לאפוקי אם הוא רק חלוש בטבעו או שאינו רוצה להתלוצץ כשאר הבחורים אשר כגילו או שאינו חריף כל כך להבין ערמומית של בני אדם ורמאותיהם אין צריך לגלות ואפשר שאין בזה אונאת חבירו כי עינינו רואות כי הרבה אין מקימים מעות הנדניא שהמחתן מבטיח

(ג) נשמע על בית המחתן כי הוא בית פריצות צריך לגלות (שס)

(ד) שהמחתן מרמה להחתן בענין הנדן או המזונות אין למהר לגלות דאפשר גם החתן מרמהו באיזה ענין שיהיה ויצא זה בזה וכ"ש אם כבר נשתדך ויבטל השדוך מעצמו עבור זה

(ה) בענין החסרונות עצומים אפילו אם אינו יודע בעצמו רק שמע מאחרים ג"כ צריך לגלות ורק יאמר שמעתי כך וכך ולכן צריך לחוש ולחקר ולדרוש אחר זה

(ו) כללו של דבר האדם צריך לשום עיניו ולבו על דרכיו ובפרט על מוציא פיו ולכוין לתועלת ולא מצד שנאה ושידע מתחלה את הענין בברור לאמתו ורק אז צריך לגלות אם הוא חסרון עצום